

## Δημιουργικές Συνεργασίες Δημοτικών Σχολείων με Εικαστικούς Καλλιτέχνες

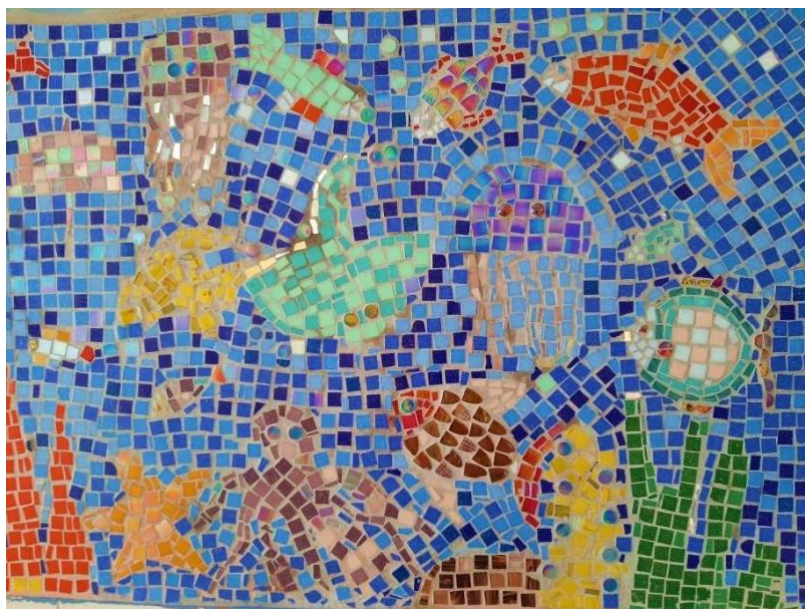
Σχολική Χρονιά 2022 - 2023

**Τίτλος ενότητας:** Ανακαλύπτοντας τη μαγεία του βυθού

**Θεματική Περιοχή:** Χώρος - Τόπος

**Βαθμίδα:** 2 & 3 / **Τάξη:** Ε' & Στ'

**Διάρκεια:** 8Χ 80λεπτα μαθήματα, 1Χ40 λεπτό



### ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Η σχολική μας μονάδα, στα πλαίσια της Περιβαλλοντικής Αγωγής, έθεσε ως στόχο τη μείωση του οικολογικού αποτυπώματος στο σχολείο αλλά και έξω από αυτό. Οργανώθηκαν διάφορες σχετικές δράσεις όπως καθαριότητα της αυλής, αξιολόγηση καθαριότητας τάξης, ανακύκλωση χαρτιού- πλαστικού-μπαταριών, τηγανοκίνηση κ.ά. Δόθηκε έμφαση στις συνέπειες της κατανάλωσης των φυσικών πόρων που παρέχει η φύση και η θάλασσα και στις επιπτώσεις της αλόγιστης χρήσης των φυσικών πόρων σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα παιδιά καλούνται να αισθανθούν την ατομική ευθύνη για την προστασία του περιβάλλοντος και ενθαρρύνονται να στραφούν προς την βιωσιμότητα.

Η κύρια ιδέα απεικόνισης του βυθού προέκυψε μέσα από συζήτηση με τα μέλη της Περιβαλλοντικής Επιτροπής του σχολείου. Οι μαθητές/ριες εξέφρασαν τις απόψεις τους για τη βελτίωση του χώρου πάνω από τους υδατοστάτες (βρύσες) που λερώνονται

από τη συχνή χρήση. Με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών ενημερώθηκαν για την τεχνική του ψηφιδωτού και τα οφέλη που θα προσφέρει σε περίπτωση που θα γινόταν επένδυση του χώρου με κεραμικές ψηφίδες. Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας, οι μαθητές ασχολήθηκαν με την τεχνική του ψηφιδωτού και δημιούργησαν μαγευτικές απεικονίσεις του βυθού χρησιμοποιώντας κεραμικές ψηφίδες σε ποικίλες αποχρώσεις, σχήματα και υφές.

Τα παιδιά διηγήθηκαν εμπειρίες που είχαν από τις δικές τους εξορμήσεις στη θάλασσα, περιέγραψαν θαλάσσια όντα και εμπνεύστηκαν περισσότερο παρακολουθώντας βίντεο με σκηνές από βυθό. Παρατήρησαν την τεράστια ποικιλία της πανίδας και χλωρίδας του βυθού και στη συνέχεια επέλεξαν τα θαλάσσια όντα που τους άρεσαν και ήθελαν να τα ζωγραφίσουν. Έτσι συγκεντρώθηκε μια ποικιλία από ψάρια διαφόρων μεγεθών αλλά και διάφορα άλλα όντα τα οποία απεικόνισαν αρχικά στο χαρτί και στη συνέχεια στο δίχτυ. Ακολούθως ασχολήθηκαν με την τεχνική του ψηφιδωτού και κάλυψαν τις φιγούρες τους με ψηφίδες. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων λήφθηκαν όλα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας όπως χρησιμοποιήθηκαν γάντια, εργαλεία ασφαλείας κ.ά.

## Στόχοι ενότητας

Τα παιδιά:

- 1.3.1. Να αναπαριστούν με ποικίλους τρόπους, στοιχεία του βυθού (χλωρίδα, πανίδα, συνειρμοί, αφηγήσεις)
- 1.4.1. Να αξιοποιούν το περιβάλλον του σχολείου ως πεδίο εικαστικής πρακτικής για σκόπιμες εικαστικές παρεμβάσεις
- 2.1.1 Να αξιοποιούν τα μορφολογικά στοιχεία σημείο, γραμμή, σχήμα, χρώμα και τα δομικά στοιχεία τοποθέτηση, μέγεθος, μέσα από τους δικούς τους εικαστικούς πειραματισμούς, σε συλλογικό έργο τέχνης που θα δημιουργήσουν στο σχολικό περιβάλλον.
- 3.2.1. Να χρησιμοποιούν κεραμικές ψηφίδες και σπασμένα κεραμικά πλακάκια για τη δημιουργία συλλογικού έργου δύο διαστάσεων με θέμα τον βυθό.
- 3.3.4. Να συλλέγουν και καταγράφουν στο εικαστικό τους ημερολόγιο δεδομένα κατάλληλα για την εικαστική τους εργασία, όπως αναμνήσεις, ιστορίες, αφηγήσεις, σχήματα, συνειρμοί.
- 3.6.1. Να οργανώνουν κατάλληλα τον χώρο εντός και εκτός του εργαστηρίου για εικαστική δημιουργία, εστιάζοντας στη φύλαξη, μεταφορά και χρήση των μέσων/υλικών, καθώς και στην καθαριότητα του χώρου και των μέσων.
- 4.1.1. Να εκφράζουν και να αιτιολογούν απόψεις για τα δικά τους έργα και τα έργα των συμμαθητών/τριών τους μέσα σε δημοκρατικό κλίμα
- 4.2.1. Να παρατηρούν έργα τέχνης και άλλα οπτικά ερεθίσματα χρησιμοποιώντας τις αισθήσεις και τη φαντασία τους.
- 4.3.1 Να αποδίδουν πολλαπλές σημασίες σε έργα τέχνης, εικόνες και αντικείμενα.
- 5.1.1. Να αναγνωρίζουν τον σκοπό και λειτουργία της εικαστικής δημιουργίας ως εμπειρία που μπορεί να μοιραστεί με άλλους δημιουργούς ή θεατές και ως κοινωνικό προβληματισμό.

5.3.1. Να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων που αφορούν στα εικαστικά τους έργα, εικαστικές δράσεις, εκθέσεις και συνεργασίες του σχολείου με άλλους φορείς.

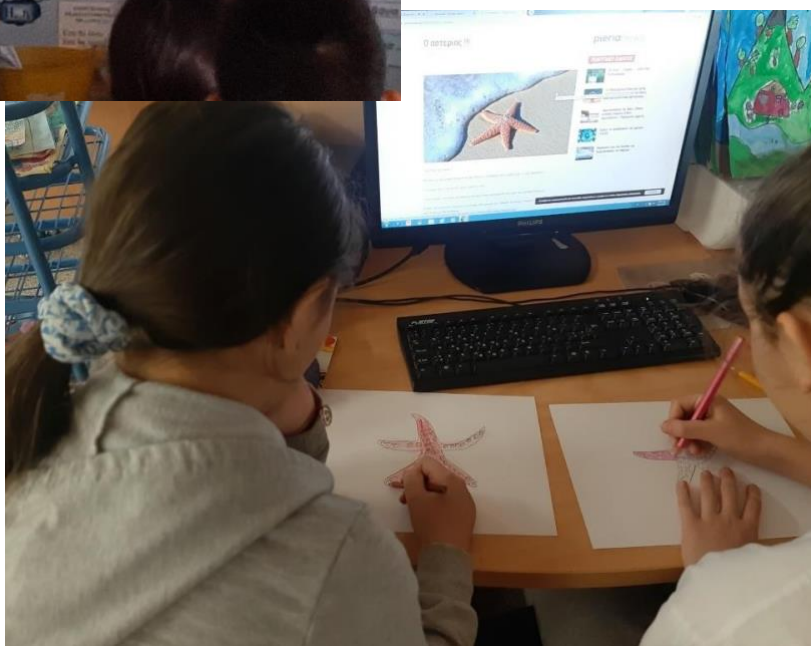
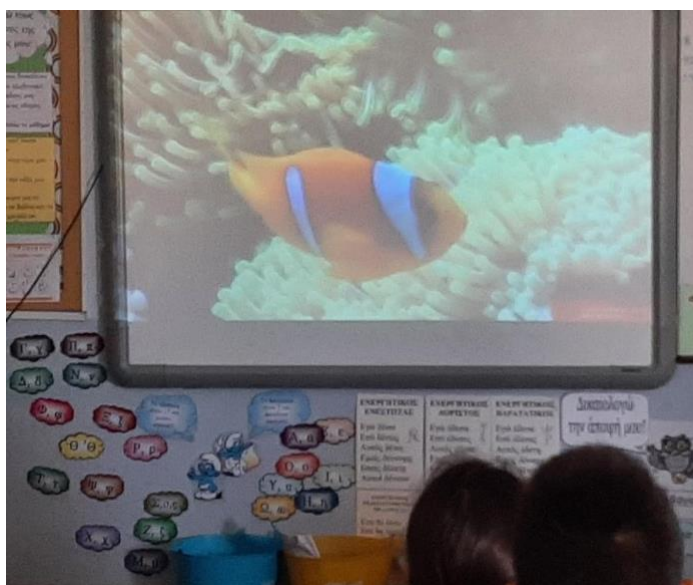
## Πορεία Ενότητας

Για τη δημιουργία του ψηφιδωτού εργάστηκαν τέσσερα τμήματα των Ε' και Στ' τάξεων του σχολείου. Κάθε τμήμα ακολούθησε την πιο κάτω πορεία εργασίας και στο τέλος δημιουργήθηκε το συλλογικό έργο.

### Μάθημα 1

#### **ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Συζήτηση εμπειριών** (μέχρι 600 λέξεις)

Τα παιδιά διηγούνται εμπειρίες που είχαν από δικές τους εξορμήσεις στη θάλασσα, περιγράφουν θαλάσσια όντα. Στη συνέχεια παρακολουθούν ταινία με σκηνές από τον βυθό. Παρατηρούν και εντοπίζουν την τεράστια ποικιλία της πανίδας και χλωρίδας του βυθού και στη συνέχεια επιλέγουν τα θαλάσσια όντα που τους άρεσαν και ζωγραφίζουν εικόνες βυθού στο εικαστικό τους ημερολόγιο. Κάποια παιδιά χρησιμοποιούν τον Η.Υ. της τάξης για έρευνα.





## **ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Σχεδίαση θαλάσσιων όντων σε χαρτί**

Τα παιδιά επιλέγουν μερικά θαλάσσια όντα και τα σχεδιάζουν σε μεγαλύτερο μέγεθος σε χαρτί. Στη συνέχεια τα χρωματίζουν και τα κόβουν.



## **ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Διαχωρισμός ψηφίδων (προετοιμασία για το επόμενο μάθημα)**

Η εκπ/κός συζητά με τα παιδιά τρόπους με τους οποίους θα οργανώσουν την εργασία τους στο επόμενο μάθημα. Οι μαθητές/ριες ξεκολλούν τις ψηφίδες από το δίκτυ και τις τοποθετούν σε δοχεία, ανάλογα με το χρώμα και την υφή τους.





## Μάθημα 2

### ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Τοποθέτηση σχημάτων σε δίχτυ

Τα παιδιά τοποθετούν τα σχήματα σε ειδικό δίχτυ και πειραματίζονται με στόχο τη δημιουργία μιας σύνθεσης που να απεικονίζει το βυθό όπως τον είχαν φανταστεί. Στη συνέχεια σχηματίζουν το περίγραμμα των σχημάτων με τη βοήθεια μαρκαδόρου. Ακολούθως τοποθετούν μουςαμά κάτω από το δίχτυ τον συνδέουν με το δίχτυ, σε διάφορα σημεία με συνδετήρα. Κόβουν και αριθμούν τα κομμάτια στο πίσω μέρος για να γίνει εύκολα η συναρμολόγηση αργότερα με την καθοδήγηση της καλλιτέχνη.



### ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Τοποθέτηση ψηφίδων

Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες, ανάλογα με τον αριθμό των κομματιών στα οποία κόπηκε η σύνθεση (ενδεικτικά, για την εφαρμογή της συγκεκριμένης ενότητας, χωρίστηκαν στα 10 ομάδες). Κάθε ομάδα αναλαμβάνει ένα από τα κομμάτια της σύνθεσης. Με τη βοήθεια της εικαστικού Ζωής Χατζηγιάννη, κάθε ομάδα αρχίζει να τοποθετεί τις ψηφίδες στο κομμάτι που της δόθηκε.



*Σημείωση: Χρησιμοποιείται ειδική κόλλα μωσαϊκών, η οποία εφαρμόζεται στην κάθε*

ψηφίδα χρησιμοποιώντας λεπτό ξυλάκι (π.χ. οδοντογλυφίδα). Για την κοπή των ψηφίδων, χρησιμοποιείται ειδικό εργαλείο ασφαλείας ώστε να κόβονται οι ψηφίδες σε μικρότερα μεγέθη ανάλογα με το σχήμα.

Περισσότερες πληροφορίες όσον αφορά σε τεχνικές δημιουργίας ψηφιδωτού, μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα Εικαστικών Τεχνών, στους πιο κάτω συνδέσμους:

[https://archeia.moec.gov.cy/sd/354/psifidoto\\_1.pdf](https://archeia.moec.gov.cy/sd/354/psifidoto_1.pdf)

[https://www.youtube.com/watch?v=y\\_E4ztVRhUM&list=PL912A1D32D2235930&t=8s](https://www.youtube.com/watch?v=y_E4ztVRhUM&list=PL912A1D32D2235930&t=8s)

### **Μάθημα 3: Τοποθέτηση ψηφίδων**

Τα παιδιά συνεχίζουν την τοποθέτηση ψηφίδων στο κομμάτι που ανέλαβαν από το προηγούμενο μάθημα. Υποστηρίζονται από την εικαστικό, την οποία συμβουλευόμαστε όχι μόνο για τα χρώματα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν, αλλά και για το είδος και την υφή των ψηφίδων. Τα παιδιά ενθαρρύνονται συνεχώς να χρησιμοποιούν ψηφίδες με διάφορες υφές και ποιότητες για να αποδώσουν καλύτερα τον μαγικό κόσμο του βυθού.



### **Μάθημα 4: Τοποθέτηση του ψηφιδωτού στον τοίχο**

#### **ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Κόλληση των κομματιών στον τοίχο**

Αφού όλες οι ομάδες ολοκληρώσουν το κομμάτι που έχουν αναλάβει, όλα τα κομμάτια συγκεντρώνονται και τοποθετούνται στη σειρά με βάση την αρίθμησή τους. Στη συνέχεια τα παιδιά αφαιρούν τον μουςαμά που υπάρχει κάτω από το δίχτυ, και κολλούν τα κομμάτια στον τοίχο, το ένα δίπλα στο άλλο, με κόλλα. Η διαδικασία γίνεται με τη βοήθεια της εικαστικού.

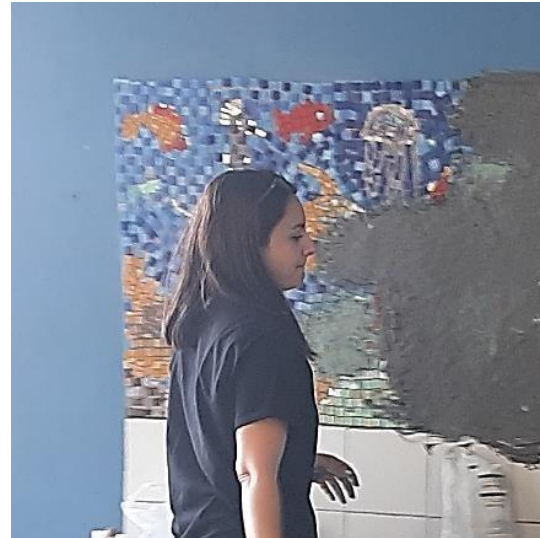
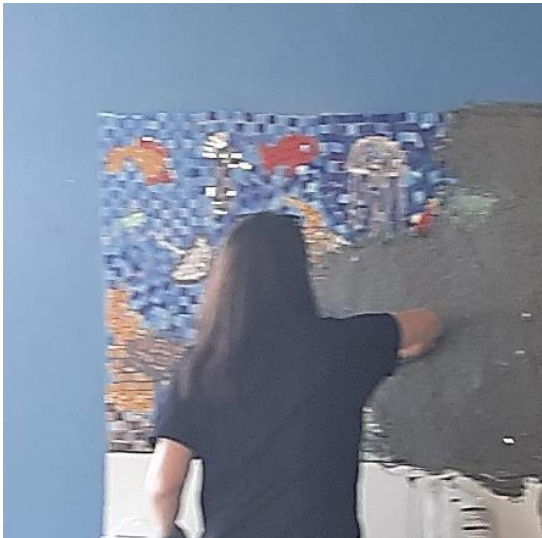






## ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Αρμολόγηση ψηφιδωτού

Την επόμενη μέρα γίνεται η αρμολόγηση (το γέμισμα των κενών χώρων ανάμεσα στις ψηφίδες με ειδικό υλικό) του ψηφιδωτού που γίνεται για αισθητικούς και πρακτικούς λόγους (ενοποιεί οπτικά το έργο, «σφραγίζει» τις ψηφίδες για να μην ξεκολλούν στο μέλλον). Πρώτα απλώνεται το υλικό αρμολόγησης με τρόπο που να καλύπτει όλο το έργο.



Ακολούθως καθαρίζεται το περίσσειμα του ποτίσματος και βάφεται το περίγραμμα του έργου. Ζητήθηκε από τη Σχολική Εφορεία να βάψει όλο τον τοίχο του ψηφιδωτού για να αναδεικνύεται καλύτερα το έργο.



Διαστάσεις ψηφιδωτού: 3,50μ x 0.80μ



**Σχολείο:** ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧ. ΚΑΤΩ ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ ΚΗ' - ΑΡΧ. ΜΙΧΑΗΛ

**Σχεδιασμός/Εφαρμογή Μαθήματος:** Ρέα Γενεθλίου, Εκπαιδευτικός Τέχνης

**Εικαστικός:** Ζωή Χατζηγιάννη

**Υποστήριξη:** Κύπρος Πισιαλής, Σύμβουλος Τέχνης

**Εποπτεία:** Τερέζα Λαμπριανού, Ε.Δ.Ε. Τέχνης

**Σχολική Χρονιά:** 2022-2023